

Jutri, 8 marca, Velika Vinska Trgatev, Gral. César Díaz 1657. Pridite!

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VII.

No. 340

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle Gral. Cesar Diaz 1657 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Bs. Aires, 7. marca 1936

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

Smo ali nismo

V zadnji številki Slovenskega tednika smo v uvodnem članku povedali, da so naša društva zelo daleč od pravega pomena in namena organizacije. Naša dolžnost je, da pokažemo njih načelne napake.

Člani vseh naših društev so izključno ljudje, ki so odvisni za svoj obstoj od dnevnega zaslužka. Zato je čisto naravno, da v vseh društvih prevladuje mnenje, da si mora članstvo medsebojno pomagati ter stremeti po vsestranski osamosvojitvi. To je teoretično mišljenje našega izseljenstva, medtem ko se v praksi nikjer ne pokaže tega. Temu je krivo v prvi vrsti nepojmovne odgovornih faktorjev o pomenu in namenu organizacije. Vsako društvo zase nikakor ne pomeni izseljenske organizacije, ker v pravem pomenu besede niso nič drugega kakor klubi **posameznih skupin**, ki nikjer, ne v gospodarstvu in ne v politiki ne morejo ničesar odločevati.

Kako se more slovenska naselbina primerjati z nemško ali pa z italijansko organizirano naselbino. Njih je mnogo, bo kdo rekel, vendar to ne drži, če vzamemo za vzgled Armence, ki jih ni več kakor Slovencev, pa so vse drugače organizirani. Zdi se pa, kot bi bilo usojeno, da moramo Slovenci prav povsod biti zadnji.

Slovenska naselbina je dobila pred leti z mnogimi žrtvami lastno kolektivno glasilo Slovenski tednik. Bili smo prepričani, da bodo društva prva, ki se bodo zavedala, kaj da to za izseljenstvo pomeni. Žalibog smo se bridko za izseljenstvo nujno. Društva bi hotela, da bi jim Tednik nudil vso moralno pomoč, brez da bi se tudi obratno isto nudilo. Edina svetla zvezda, ki razume pomen in namen organizacije, je društvo "Ivan Cankar" v Montevideo.

Slovenski tednik bi lahko vse bolj podpiral delovanje posameznih društev, če bi se ista zavedala, kakšna je njih dolžnost napram listu. V tem smislu smo poslali apel vsem društvom, od katerih pa nismo dobili do danes, izven Montevidea, nikakega pozitivnega odmeva. Navadno se sklicujejo, da nimajo vzroka posebej se potegovati za S. T. ko jim drugi list nudi vse ugodnosti. Ali je ta sodba pravična?

Če se naša društva ne zavedajo, kaj pomeni osredotočena moralna sila našega izseljenstva, če mora tega zavedati pa uredništvo S. T., ker nasprotno bi se lahko tudi nam opočitalo, da ne razumemo namena in pomena organizacije.

Radi bi vedeli mnenje naših društev, zakaj ne napravijo vse mogoče, da bi se razširil S. T., da bi postal kar mogoče popolno glasilo za ves naš izseljenski pokret. Ali bi posamezna društva ne dosegla mnogo prej svojega cilja, če bi kolikor mogoče mnogo ljudi vedelo, kaj nameravajo!

Z eno roko se tolči po prsih o delavski zavednosti, z drugo v žepu pa kazati figa delavske-

mu streljenju, je nepošteno in mora biti pri vsakem požtetnem delaven čut odgovornosti. Uredništvo S. T. se tega v polni meri zaveda in zato vsako slepomišljenje kolikor more odločno izključuje iz svojega delokroga.

Med tem ko naša naselbina iz samega omalovaževanja in nerazumevanja nima koncentrirane moralne sile, kot bi bilo želeli, hitijo mimo nas v izseljenstvu in v domovini veliki do-

godki, ki nam radi naše nemarnosti odločujejo suženjsko usodo. To je kar nas boli in nas ponižuje.

Samozavest in ponos nam ne dovoljuje, da bi v teh kritičnih momentih stali ob strani, zato ustrajamo v boju za delavske, socialne, narodne in sploh človečanske pravice.

Društva! Ali se zavedate tega velikega dela?

Načelne smernice slovenske šole

Osnovna šola je temelj na kojega posameznik pozneje v življenju zida svoje uspehe. Zato je odločilnega pomena za narod kot za izseljenstvo.

Slovenski tednik je svoj čas prinesel članek, ki je samo v potezi pokazal na temeljne pogoje današnje šole in vzgoje. Tega prepričanja smo tudi danes in bomo dokler nam kdo ne dokaže nasprotno.

Današnje šole niso nič drugega kot malikovalstvo. V rajni Avstriji smo malikovali Franca Jožefa, v Italiji Mussolinija, v Nemčiji Hitlerja, v Jugoslaviji pa že več let traja boj, ali bi se malikovalo kralja ali papeža. Učne knjige za osnovno šolo, ki jih je nalašč pripravila bivša vlada so s padcem vlade prenehale biti pravilne za nazore sedanje vlade. Ali ni to dokaz, da šola ni šola temveč zgolj malikovalnica političnih osebnosti, ki trenutno vladajo narodu. Po našem mnenju pa bi morala šola biti nekaj nadstrankarskega v kateri bi učence črpal resničnega znanja za poznejše trdo življenje.

Pretekli mesec so imeli v Mariboru predsedniki učiteljskih sekcij za dravsko banovino, zborovanje, na katerem so med drugim predlagali sledeče:

"Za razvoj našega šolstva so nujno potrebni učni načrti. Sedanji učni načrti za osnovno, kakor tudi za višjo narodno šolo ne ustrezajo potrebam šolstva. Učiteljstvo uvideva potrebo po modernih učnih načrtih in zaradi tega je iz-

vršni odbor razpisal nagrade za najboljše načrte za osnovno šolo. Na zadeven razpis, ki je bil priobčen v predzadnji številki "Učiteljskega tovariša", opozori posebej in apelira, da bi članstvo v čimvečjem številu sodelovalo pri sestavi učnih načrtov."

Do tega prepričanja je torej prišlo tudi jugoslovansko učiteljstvo, da učni načrti za osnovno šolo kot tudi za višjo, niso pravilni. Novi list pa pod psevdonimom na uvodnem mestu ugotavlja, da je to vprašanje v izseljenstvu modro ugotovil na nekem sestanku, neki napol-analfabet, ki niti oče ni temveč samo fantalin.

Naj bo kakor hoče, dokazali smo, da je izseljenski analfabet učene jugoslovanske pedagogije prehitel glede mišljenja o šoli in se temu ravno ne čudi, kajti vsekakor je lažje kako stvar ugotoviti kot pa pravilno zasnovati. Mi smo trdno prepričani, da ima Jugoslavija dovolj zdrave inteligence, ki bo znala rešiti šolstvo in prosveto iz rok političnim patrijotom, ki jim je edina skrb, kako bi narod pripravili, da bi jim bil kakor vprežni vol, ki bi delal za njihove interese.

Izseljenska šola mora biti res šola in ne malikovalnica. Vzgojiti je treba samozavestne in ponosne ljudi in ne ponižne hlapce, ki se bodo valjali v prahu zdaj pred enim in zopet pred drugim. Sprememba vlad, ne more spreminjati cilj šole, ker to ustvarja dvome o resnici med mladino, kar je povsem naravno.

POLITIČNI POLOŽAJ V EVROPI ČIMDALJE BOLJ ZAPLETEN

Kot smo poročali v zadnji številki se je sestalo Društvo narodov v pondeljek, ki je odločilo "v 13" naj se Italija in Abesinija pričneta pogajati za mir, ali pa se bo poostrilo s sankcijami in s tem prisililo Italijo, da se ukloni volji Društva narodov.

Pričakuje se, da bo Mussolini odgovoril morada danes, če bo sprejel pogoje ali ne. Drugo vprašanje je, če jih bo sprejel abesinski cesar, četudi mu vojna sreča ni naklonjena, ker pogoji prisosajo Italiji vso zasedeno ozemlje in še več, to je peti del Abesinije. Mussolini zahteva pa le še več in zato je malo verjetno, da bo pogoje sprejel, tem manjko je prepričan, da mu sankcije nemorejo neomogočiti svojega načrta, pač pa lastna denarna sredstva, ki so vsak dn obupnejša, zato je Mussolini te dni

preštudiral z vso natančnostjo gospodarsko stanje Italije.

Ob enem pa ima namen Mussolini preizkustiti tudi svojo politično moč, ter je v ta namen poklical v Rim avstrijske in madžarske državne predstavnike, ki bodo posetili Mussolinija 18 marca. Ta poset je v zvezi z bližanjem Italije in Nemčije, kajti slednja ima ravno iste imperjalistične težnje kakor prva, samo, da je Italija že pričela izvajati svoj fašističen program medtem ko ga bo Nemčija po vsej priliki pričela s prihodnjim letom. Sicer je že izjavila, da hoče svoje nekdanje kolonije nazaj, in menda sta jih Francija in Anglija tudi obljubili. Nekaj pa se tiho sušlja, da je Anglija namignila Nemčiji, da ona ne bo nič ovirala, če bi kos zemlje odvzela Rusiji, kajti je zna-

no, da je Anglija skrita sovražnica Sovjetov ker jo spravlja ob prestiž v Aziji in vedno bolj tudi drugod.

Ravno te dni pa je izjavil vodja sovjetov, Stalin, da sta v Evropi dva ognjena zublja ki pretita zanefiti požar v Evropi, in sicer Nemčija in Japonska.

Že v zadnji številki smo poročali, da stremi japonski fašizem za tem, da bi podjarmil del Kitajske in Mongolijo. To je potrdil te dni tudi sam Stalin, ki je med drugim izjavil, da Sovjeti ne bodo nikoli dovolili Japoncem izvesti njih osvojevalnega načrta.

Mongolija je republika zase pod sovjetskim pokroviteljstvom. In je izjavil Stalin, da jo bodo branili kot leta 1921, ko so ruske bele čete s pomočjo japonscev hotele zavzeti Mongolijo.

Treba je pripomniti, da Hitler ponuja prijateljstvo Franciji in to gotovo ne brez namena, kajti sam je izjavil, da on je večji nacionalist kot je bil kdo pred njim in da je vojna za njegov narod potrebna. Tedaj je vsakemu jasno, da ima namen s Francijo zavarovati si hrbet, da bi lažje opravil s Sovjeti. Da bi Hitler v tej smeri uspel, je zelo malo upanja, kajti francoskoruska zveza ni prazna pena, vsaj dokler je v Franciji levičarska vlada in ta bo najbrže še dolgo in vedno...

Stalin je dejal, da ni nobenega naroda, ki bi si želel vojne, da pa so kapitalisti, ki za svoje profite ženejo narode v klanje.

Nadalje je izjavil Stalin, da revolucije ni mogoče umetno zanefiti, če jo narod sam noče. Zato da je brez podlage, da v kapitalističnih državah revolucionarno gibanje zavračajo kot sad sovjetske komunistične propagande.

To je kratek političen pregled, ki pa nam dovolj jasno pove, da je Evropa politično vsak dan bolj zapletena, in nekega dne, ko se morda niti ne bo pričakovalo, se bo zapletla v vojno. Mussolini računa s razpoloženjem Nemčije in Japonske in zadnji dve gledata kako se bo vojna operacija obnesla Italiji. Če bi Italija propadla, bi bil to smrten udarec za Nemčijo in Japonsko, zato je pričakovati, da se bodo vse tri fašistične velesile medsebojno pomagale. Zato ni upati, da bo Društvo narodov pri Italiji dosegla svoj namen, kajti prav gotovo je, da ko bi (zbor 13) le še bolj navijal sankeije proti Italiji, bi hitro Nemčija in Japonska podrezali, da bi s tem obrnili pozornost nase, dokler

bi se slednjič udarili. Vojna, ki bo odločila usodo Evropskim narodom je lahko jutri, danes je še ni, in s tem je treba računati, zato ni pričakovati, da bodo sankeije direktno povzročile peraz fašistične Italije, temveč se bo italijanski fašizem samega sebe pogoltnil. Da bi mu ne držali roko Nemčija in Japonska, bi se to prav kmalu zgodilo, tako pa se zna še nekaj časa vzdržati.

Vojna v Afriki

Vojna v Afriki se obrača v prid Italijanom, kar je spričo vojne tehnike, ki jo ima na razpolago, umevno. General Badoglio, je izvedel tretjo etapo vojnega pohoda in sedaj se pripravlja na južni in na severni fronti, da izvede četrto in v tej temporadi tudi zadnjo. Badoglio je mnenja, da se bo tedaj odločila usoda vojne v Afriki, ki bo brez dvoma zmaga Italije. S tem pa bi bil tudi Mussolinijev načrt izveden, to se pravi vojska, bi izvršila svojo nalogo, glavno vprašanje pa je, če bo Italija gospodarsko dovolj močna, da bo ustanu daljno kolonijo vrediti tako, da ji bo prinesla vsaj toliko dobička kot je imela z njo stroškov za zavzetje.

Kdor pozna italijansko gospodarstvo, si lahko ustvari sodbo.

Ženeva. — Haile Selassie je odgovoril na noto, ki mu je bila poslana zaeno kot Mussoliniju, da je pripravljen pogajati se za mir, da pa ne odstopi Abesinija, upadalcem niti pedi zemlje, ker je abesinska vojska še dovolj močna, da se lahko bori tudi več let če treba.

Pariz. — Po vsem svetu so vzbudile veliko pozornost Stalinove politične izjave, kajti tako jasno in odločno, kaj se pripravlja v Evropi in kakšen je sovjetski sistem kot država zase, ni še nikoli povedal.

Vatikan. — Vatikansko glasilo je na prvi strani prineslo dolg članek, ki poziva evropsko javnost naj se prizadeva, da se vzpostavi mir v Afriki.

ZMAGA RADIKALOV

Glasovi še niso prešteti, vendar se lahko reče, da bodo odnesli zmago radikali.

V prihodnji številki bomo natančneje opisali potek volitev kakor tudi kaj lahko pričakujemo za v bodočnost.

Francisco Saverio Nitti:

FAŠIZEM IN ITALIJA

(Bivši italijanski ministrski predsednik Nitti, je objavil v nevjorškem dnevniku "Stampa Libera" članek, ki se nam zdi velike važnosti tudi za naše čitatelje in to tembolj, ker se je nekaj govorilo, da je Nitti odobral Mussolinijevo vojno operacijo v Afriki, dasi je znan kot glavni vodja protifašističnega gibanja. Op. uredništva.)

S živim zanimanjem sem prejel vest iz Sev. Amerike, da so se tamošnji priseljenci organizirali v veliki večini proti fašizmu.

Fašizem ni ena ideja in en program: je samo ena manifestacija nasilja, je ena aventura, ki bo končala kot ena iz med najbolj žalostnih. Fašizem je izdajstvo nad narodom in bo izdal jutri svoje lastne ideje, če se mu bo zdelo potrebno.

V samih trinajstih letih je zadal fašizem več škode italijanskemu narodu kot če bi bila vsa dežela od sovražnika zasedena. Je uničil narodno gospodarstvo, in kar je najhuje, je zastropil dušo mladini.

V trinajstih letih, industrija, trgovina, banke, kredit, vse je obrnjeno in v razpadu. Več kot dvajset let bo trebalo po padcu fašizma, trdega dela in mnogo potrpljenja, da bo zopet prišel narod v normalno stanje.

Dvainštirideset milijonov italijanov, ki živijo v državi, je obsojenih pod tiransko vlado; enajst milijonov jih živi v inozemstvu, ki so zasledovani od fašističnih špijonov.

Fašizem je obljubil napredek države in kaj je prinesel: Ljudstvo je za pol stoletja nazadovalo, lakota je na vseh koncih in krajih, in ideja je postala nasilje.

V Evropi so tudi druge diktature, vendar se ne more nobena primerjati z italijansko.

Fašizem je izrabil vse tradicionalne dobrine za zasužnjiti delavstvo. V svoje svrhe je izrabil, monarhijo, državo in Cerkev.

Platon je zapisal: Kadar se tiran čuti zgubljenega, začne vojno. To je resnica v vseh časih.

Zelo pravilno je povedal tudi Roosevelt: Kadar se da ljudstvu mizerjo, se mu da še vojno.

Zmeraj sem bil mnenja, da je fašizem, nacionalizem proti narodu, država proti državi, klerikalizem proti veri, imperjalizem brez imperija, ideja ki končuje z nasiljem.

Tudi sedaj verujem v katastrofo fašizma. (Italpress)

Rim. (Italpress) — Odpor intelektualcev in delavstva je v Italiji vsak dan večji, čeprav pišejo fašistični listi, da je ves narod s fašizmom, je to bridko varanje samega sebe.

Aleksandrija. — "Egiptyan Gazette" poroča, da so se na parniku "Conte Verde" spopadli fašisti in vojaki pri čemer je bilo 36 žrtev mrtvih in vrženih v morje.

Ali si oddal eno številko svojemu prijatelju ali znancu in mu rekel, naj se na reči na Slovenski tednik.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avda. L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Naš oddelek paroplovnih potnih kart, najhitreje in najceneje

Imamo

za nabavo pozivnih ali pa povratnih paroplovnih potnih kart, za kakoršnokoli linijo.

Ne nasedajte nizkim ponudbam

Ker bi bilo potovanje še dražje.

Nikakih potežkoč

Vam ne povzroča pošiljati manjše svote iz kampa sem na nas. Vsak poštni urad Vam izpostavi POŠTNI GIRO na naše ime, tako da zamorete potom nas pomagati Vašim v domovini z denarnim prispevkom.

Na isti način morete HRANITI s kojim si morete ustvariti temelj napredka ter se zavarovati za časa morebitnega brezdolja.

Naše uradne ure so: od 8½ do 7 zvečer, v sobotah do 12½ ure.

DRUŠTVENE VESTI

Občni zbor SPD. I.

se bo vršil dne 22. marca, na kar že sedaj opozarjamo članstvo.

Vsi ki imate izposojene knjige iz knjižnice SPD. I. ste tem potom naprošeni, da jih čimprej vrnete.

Knjižničar

IZ CORDOBE

D.K.D. "Iskra" v Cordobi obvešča vse člane in članice na drugi redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 22. marca t. l. v društvenih prostorih v ulici Humberto I^o 511. Začetek točno ob 4 uri pop.

Dnevni red:

1. Nagovor tov. predsednika.
2. Poročilo tajnika, blagajnika, gospodarja, knjižničarja, revizorjev in načelnikov odsekov.
3. Volitev novega odbora.
4. Slučajnosti.

Člani in članice upoštevajte točnost!

Za odbor: Rudolf Mozetič

IZ VILLA DEVOTO

GOSPODARSKO PODPORNO DRUŠTVO SLOVENCEV V VILLA DEVOTO

V a b i

vse člane in članice ter rojake in prijatelje dobre zabave, na vinsko trgatve, ki se bo vršila v nedeljo dne 22. marca popoldne na društvenem zemljišču.

Dobrodošel vsak, ki se želi po domače povešati na prostem. Za pijačo in dobre prigrizke bo obilno preskrbljeno.

Že sedaj opozarjamo občinstvo na veliko prireditvev meseca maja, ki se bo vršila v proslavo obletnice društva.

Odbor.

PATRONATSKO GIBANJE

V mesecu januarja t.l. smo poročali, da bomo objavili bilanco patronatske blagajne, kar storimo danes. Kopijo spodaj objavljene bilance smo poslali vsem društvom v B. Airesu v odobritev.

1935-36

DOHODKI:

Nabiralna pola štev. 10	11.70
Nabiralna pola štev. 5	6.90
Nabiralna pola štev. 7	8.80
Nabiralna pola štev. 3	15.40
Nabiralna pola štev.	9.—
Na prired. Gosp. Društ. Vill. Dev.	24.10
Na prired. v Paz Soldan 5150	7.20
Na prired. v Paz Soldan in Añasco	29.—
Na prired. Lj. Oder in Slov. Pros. dr.	44.80
Na prired. Iskra in Jug. Pod. Cordoba	30.55
	187.45
A saldo	141.60

1935-36

STROŠKI:

Kovanje za nab. skrinj.	0.65
Za trak in igle	2.—
Kvota F.A.V.A.E.	10.—
Za razposiljatev mes.	0.35
Poslali žrtvi v J. kraj	17.30
Vstopn. ban. Patronatov	2.—
Vstopn. Gosp. društ. Slov.	3.—
Za trak in igle	1.10
V pom. tov. A. Ferfolja	5.—
Za trak in igle	3.20
Poštnina	1.25
Saldo	141.60
	187.45

Tekom februarja t.l. ob prili pustnih zabav je Jug. Patronat nabral na raznih prireditvah svoto 65.50, in sicer:

Na prireditvi D.K.D. Ljudskega odra	20.80
Na zabavi Gosp. pod. društva v V. Dev.	22.50
Na zabavi Slov. prosv. društva I	7.—

Na zabavi D.K.D. Ljudskega odra	15.20
Skupaj	65.50
Skupaj od lanskega leta	141.60
Skupaj	207.10

Vsem darovalcem izrekamo najlepšo hvalo, kakor tudi odborom navedenih društev, v našem imenu in v imenu slovenskih žrtev fašizma.

Pred dnevi je Patronat poslal osrednjemu vodstvu Patronatov v Pariz svoto \$ 100.— z nalogo, da naj jo porazdeli med žrtve fašizma Juliske Benečije in Koroške (Avstrija) ter slovenskim vojnim ubežnikom v Jugoslaviji.

Jug. Patronat v Pomoč žrtvam Evr. fašizma

DOMAČE VESTI

ZAROKA

Jutri se bosta zaročila, sotrudnik in pomožni upravnik pri Slovenskem tedniku ter član SPD. I., g. Mirko Peljhan in g. Slavia Ušaj, ki je tudi članica SPD. I. in naročnica Slovenskega tednika.

Čestitamo!

OSEBNA VEST

V nedeljo je prispel s parnikom "Marsilla" nov izseljenski duhovnik g. Janez Hladnik.

Tem potom obveščamo, da bo jutri sv. opravilo za Slovence na Paternalu kot ponavadi.

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,
lepo sliko v harvah
Odrpto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275 in 1407 DOCK SUD

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

operacije in bolečin.

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost. REVMATIZEM: kila, nahuha, gota. šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, USEŠA, vnetje, polipi: brez ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

PLAZA ONCE
RIVADAVIA 3070

Najlepši pomladni prazniki, Velika Noč

se praznujejo letos 12. aprila

POMAGAJTE VAŠIM DOMAČIM

v stari domovini, da bodo imeli dobre praznike ter ljubezniv spomin na Vas.
Prej ko napravite

VELIKONOČNO DENARNO POŠILJKO

se morate vsekakor posvetovati z nami, ker našim klientom in prijateljem
NUDIMO SPECIJALNE UGODNOSTI
da lahko vsi pomagajo svojim družinam v Evropi

BANCO HOLANDES UNIDO

SLOVESKI ODELEK

CANGALLO No 360

(med 25 de Mayo in Reconquista)

BUENOS AIRES

medtem ko zidamo lastno poslopje na vogalu
25 de Mayo in Bm. Mitre

PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH LISTKOV ZA VSE LADIJE
PO RESNICNO ZNIZANIH CENAH.

Pet let obstoja S.D.D. Ivan Cankar v Montevideu

Bilo je pred petimi leti. Slov. naselbina v Uruguaju je bila na prosvetnem polju popolnoma desorganizirana. Misliti takrat na kakó društveno delovanje je značilo udinjati se fantastičnim mislim. Vsakdo je bil prepričan, da so taki načrti v naši naselbini neizvedljivi. Tega mnenja so bili tudi tisti, ki so iz Buenos Airesa sem prišli, da nas organizirajo. Kvalificirali so nas za "pijance". Saj tudi res, slov. delavci v Montevideu, po celotedenskem težkem delu smo iskali zabave in prosvete po — gostilnah. Gostilna nam je bila društveni dom; v gostilni se je diskutiralo o velikih svetovnih dogodkih; pri vinu reševalo pereča vprašanja, pelo in — pilo.

Prav takrat se je zbralo krdelec dobrih tovarišev s sodr. M. Babuder na čelu, ki so na teh razvalinah postavili temelj današnjemu društvu. Meseca marca, leta 1931. so sklicali ustanovni občni zbor, ki je bil precej dobro obiskan ter ustanovili delavsko društvo, ki so mu dali ime našega nesmrtnega, socijalnega pisatelja Ivana Cankar. Brez društvenega premoženja, brez gmotnih sredstev, toda z neomagljivo železno voljo se je odbor podal na delo. Kmalu se je pokazalo, da ni vse tako črno, kot se je mislilo. Slovensko delavstvo v Montevideo je razumelo potrebo lastne organizacije. Z vsakim dnem je društvo pridobivalo na ugledu, pristopali so vedno novi člani, ki so tudi dejansko pokazali požrtvovalnost napram društvu. Marljivo kot čebelice, so vsi po svojih močeh prispevali. Kmalu je društvo imelo svoj inventar: nabavilo si glasovir, pisalni stroj, opremo. Knjižnica se je stalno bogatela; ustanovil se je dramski odsek, pevski zbor, godbeni odsek, literarni krožek, odsek za Rdečo pomoč in končno pričelo se je z izdajanjem društvenega glasila. Perijodično je društvo prirejalo javne prireditve in predavanja, ki so bila dobro obiskana.

Toda vprav v času, ko je društvo največjo aktivnost razvijalo so se našli tuji elementi, ki so započeli nesramno gonjo proti vsemu, kar je društvo storilo in nestorilo. Njih podle namere so skrivali pod plaščem gotove ideje, zato žalostne posledice niso mogle izostati. Šlo se je tako daleč, da se je pričelo celo z izključevanjem članov, med katerimi prav tistih, ki so največ za društvo doprinesli! Društvo je padalo v dekadenco.

Omenjeni elementi, ko so dovršili svoj poruševalni posel so izginili. Izginili, kot izgine sneg, pod vplivom blagodejnih solnčnih žarkov.

Kje so danes vsi tisti veliki idealisti? Kje? Kje!!

Društvu "Ivan Cankar" je tista podla, bratomorna, borbena taktika ogromno škodila. In da je društvo, kljub vsemu ohranilo življenje je zasluga prav majhnega števila dobrih sodrugov, posebno tovariša Kazimira Makarivič, ki je sam mnogokrat bil predsednik, tajnik, pevovodja, učitelj in za vse, kar je bilo v društvu najnujnejše za storiti.

V poslednjem času se opaža v društvu neko rehabilitacijo. V društvo se zopet povračajo stari člani in celo nekaj novih se je vpisalo.

Razveseljivo dejstvo.

Pripravljamo se za dostojno proslavo pete obletnice ustanovitve društva. Za to priliko se bo vršila, dne 14. marca velika prireditev v

znani dvorani "Centro Asturiano". Kot razvidno iz Vabil bo vsopred nadvse bogat in zanimiv. Prepričani smo, da ta dan ne bo slov. delaveca in ne družine, ki bi se vabilu ne odzvali. Proslava se bo vršila v znaku solidarnosti in bratske ljubezni vseh slov. izseljencev v Uruguaju. Dokažimo, ob peti društveni obletnici, da slov. delaveci smo vredni tega imena in da smo pripravljeni vsi, prav vsi, vse storiti, da se naše edino izseljeniško društvo razvija in živi še mnoga leta, za prosveto in dobrobit naše naselbine.

Cankarist

DOPISOVANJE

Mirba:

Ven z obljubo

Čital sem uvodni članek, katerega je obelodanil S. T. v svoji 339. številki, z dne 29. februarja t. l., pod naslovom "O velikem pomenu in namenu".

V tem članku se razpravljajo različna izseljeniška vprašanja: organizacija, list, i. t. d.

Kar je pri meni vzbudilo veliko pozornost in zanimanje je to, da nam pisec istih vrstic obljublja, da bo, v eni bodočih števil list, povedal resnico, dasiravno v mnogih slučajih zelo neprijazno, o načelnih napakah naših organizacij, z dovoljenjem — tako je namreč pametno in pravilno —, da se bodo lahko društva, ki se čutijo prizadeta, tudi, svobodno in po svoje "opravičila" in "oprostila" za vse storjene grehe, ki jih bržkone teže.

Prepričano spoštovanja vredno je to početje. Vse zaman, da se sklicujemo na ostale narodnosti za iztrebiti lastno dno. Ne čakajmo tega od drugod, ne mislimo, da se bo rešilo to naše vprašanje brez naše lastne brige in rešitve. Čas in prilika se bo nudila v stolpcih S. T., da po svojih zmožnostih in svojem znanju pokažemo zaupanje sami vase in v našo samozavest.

Naša vsakdanja in dosedanja društvena miselnost se mora spremeniti v stvaren ornament bodočnosti, ki bo orala ledino kulture med širši narod.

Čas in prilika je, vnovič povdarjam, da storimo vsega mogočega, da uravnamo in preuredimo naša društvena poslanstva širom celo-

kupne Južne Amerike ter, da končno sklepčno in preišljevalno nadaljujemo v okviru vzgeje in izobrazbe s katero bo zasijalo bratstvo, ljubezen in dobrobit našim izseljencem, ki so raztreseni širom Novega Sveta.

**

Malo časa, premalo časa je, odkar čitam S. T., da bi na tem mestu podal končno sodbo o njem, pač pa vidim, da danes ni več S. T. ono glasilo, ki je bilo pred leti — podjetje in, ki mu je bila skupnost delovanja deveta briga.

Danes se S. T. zanima za vsa vprašanja naših izseljencev.

Preobrazil je svoje lice in postal nepristranski poročevavec za vse one, ki mislijo in žele, da bi s svojimi članki doprinesli koloniji in narodu, bodisi v organizacijskem ali kulturnem smislu, napredek in razvoj.

Leto in še več bo, ko sem se poslužil in spregovoril moje mnenje o našem delavskem in buržoaznem časopisju v Južni Ameriki, v severoameriškem slovenskem in socijalističnem listu "Proletarec", ker so pač tako velevala prilike in, ker se mi je direktno domnevala brezumnost pisati v naše tukajšnje liste, kaj takšnega, ker sem vedel, že v naprej, da bo šlo kratkomalo — v koš, čeravno bi marsikateremu "uredniku", ako ne "doprineslo", pa vsaj "škodilo".

Kar danes z lahkoto ugotovim je, da se je moja včerajšnja sanjavost spremenila v stvarnost: Slovenski Tednik, oziroma ljudje, ki so tako globoko spremenili njegov namen in pomen, imajo največ zasluga, da jim sledimo in, da krepimo njih početja, vedno, ako tako očitno dokazujejo, kot, to zadnjo obljubo uredništva, da se brinijo za iztrebitev naše doslednje napake in sicer: samo za našo korist in za naš uspeh.

Zato pa, čast komur čast!

Pameten človek, vedno zmaga!

Nedoumnež, brez smisla, brez čutstva, brez stvarnosti, je nadležno motovilo poedincu in družbi sami.

Naš okoliš ne sme poznati elementa v okviru teh zadnjih kakovosti, ki so narodu v pogubo.

**

Obljubo, katero je storil S. T. naši javnosti, veselo in hitro pričakujemo, ker smo prepričani, da bo nas okoristila.

Čim jasnejša in ostrejša bo kritika, tem

S.D.D. IVAN CANKAR — MONTEVIDEO

VABI

Na proslavo petletnice obstoja društva, združeno z veliko prireditvijo, ki se bo vršila v soboto, dne 14. marca t. l. v Centro Asturiano, calle Cerrito 184, ob 9 uri zvečer.

Vspored

- 1.— a) Delavski pozdrav; b) No sé! — Valček; c) Venček narodnih pesmi. Svira tamburaški odsek.
- 2.— A. Uthman: Zastavi — Deklamira Milka Sedeučičeva.
- 3.— Pozdravni in proslavni govori.
- 4.— Danubio azul — Valček — Pleše g. Plesničarjeva s spremljevanjem kvarteta mladih tamburašev.
- 5.— Tone Čufar: Za nas — Deklamira Mirko Babuder.
- 6.— Grand Mere qui Dance — Pleše g. Plesničarjeva.
- 7.— a) Vasilij Mirk: Na trgu; b) Franc Gerbič: Vabilo — Poje moški zbor.
- 8.— a) Gabriela Mistral: Madre; b) Rafael Obligado: Acuarela — Deklamira g. Plesničarjeva.
- 9.— Ivan Cankar: HLAPEC JERNEJ IN NJEGOVA PRAVICA (5 in 8 prizor)
Po vsopredu prosta zabava s plesom. Pri plesu svira pojačeni društveni orkester. — K obilni udeležbi vabi

O D B O R

boljša. Čim očitnejše naše pomote in napake, tem jasnejše jih bomo spoznali in poravnali, z vso vnemo in po naših močeh, da bo v korist in v čast našim društvam, ki to sporavnava težko pričakujejo.

Takšna in nič drugačna mora biti časnikarska morala: jasna, očitna, koristna in pravična.

In takšno mora biti vedno, ako se hoče pošteno in pametno časnikarstvo: voditi in služiti narodu, obširno, brez zamolčanja, brez izbeganja, brez strahopetstva mu v obraz povedati resnico, dasiravno bridko, pač pa — resnico!

V tem slučaju, resnica ne bode!

Potrebna nam je in ne menimo, da je tudi v tolikanj potrebna moralna moč, da smo odkristosrčni in poštene v poravnavi naše lastne pomote.

Človek, saj so nas v šoli učili, ni papež: je zmotljiv in nepopoln; priznati pomoto se pravi: popraviti jo!

Tudi list, S. T. namreč, oziroma njegovo uredništvo, mislim, da ne bo v trdni in prepričani veri trdilo in zatrjevalo, da je edini, absoluten in stalen gospodar resnice.

**

Vsa naša društva: gospodarska, prosvetna in delavska, se bodo enoglasno in energično odzvala izzivalnemu pozivu S. T. in bodo dala

javnosti javni odgovor, ki ga bo, kot nepristranski sodnik — presodila.

Temu pozivu se ne bodo odzvali edinole oni, ki nimajo dovolj moči, da priznajo in poravnajo dohledno, v toliki ali večji meri, svojo pomoto, ako so jo kdaj storili.

Vsi: društva, listi in pojedinci se bomo brez zadržkov potrudili, da bomo napisali v listu edinole resnico, nič več kot resnico, kateri bomo razpolagali z našo odkritosrčnostjo in pazljivostjo vse naše vrline, da bo nam solčno zasijala v naše oči ter dala dolgopričakovane mu preustroju naših organizacij vajeti boljše in smiselne bodočnosti.

Restaurant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Lepi prostori, pripravno za svadbe
Vsako nedeljo ples.

CENE ZMERNE — Preočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

FEODORA

Da, sedaj se mora oprijeti dela, odločno se ga mora oprijeti, — kajti vsak trenutek je dragocen.

Feodora plane.

Niti toliko časa ni hotela zaostati, da bi si posadila na glavo klobuk in si ogrnila plašč.

Kakor je bila v tistem trenutku, v svoji sivkasti potovalni obleki, je planila k vratom, odhitela po stopnicah navzdol in v naslednjem hipu je bila na ulici, ki je bila še vedno zelo živahna.

V gostih gručah so stali ljudje pred hišami in z odobravanjem govorili o Vladimirjevem delu.

In besede, ki so ga slavile so prihajale Feodori do ušes.

— To je pošten človek, — je slišala Feodora, — ta ima srce in dušo v telesu!

Radi dveh siromašnih židovskih otrok se je podal v smrtno nevarnost, — takšnih je malo!

— Da, takšnega ni nobenega več! — odjekne tudi v Feodorini duši.

Ah, zavedala se je, da drugega Vladimirja ni na svetu!

Hitela je skozi množice, s svojimi nežnimi belimi ročicami si je delala pot, njene oči pa so strmele v smer, kjer je izginil mladi poročnik.

Toda ko je prispela do tiste ulice, ni bilo več v njej Vladimirja Borotina, kajti imel je dobrega konja, ki ga je že zdavnaj odnesel odtoč.

Za veliko kneginjo Feodoro bi bilo brez dvoma najboljše če bi se bila takoj vrnila domov in obvestila Arhibalda Foultona, da je videla Vladimirja Borotina v Nižnjem Novgorodu s svojimi lastnimi očmi.

Anglež bi v svoji domiselnosti gotovo našel kakšno pot, da bi Vladimirja našel.

Toda na žalost ne zna ljubezen ubirati poti razuma, kajti razum in ljubezen sta si tako različna pojma, da bežita po navadi drug od drugega.

Ljubezen samo čuti, ona tiplje krog sebe kakor slepec in večkrat popolnoma zaide s prave poti.

Feodori ni prišlo niti za hip na misel, da bi se vrnila v hišo trgovca Pristova.

Bladila je po ulicah, hitela iz večje ulice v manjšo in narobe, iskala je in izpraševala, — toda nihče ji ni vedel povedati, kam je izginil lepi jezdec.

Vedno bolj in bolj je prodirala v gnečo, ki je polnila novgorodske ulice.

Šla je po velikem in prostranem trgu in prišla v zakotne ulice, tu pa tam se je ustavljala in izpraše-

vala mimoidoče:

— Ali niste videli jezdeca v uniformi, ob šiti z zlatom, častnika preobraženske garde?

Feodora je že več kakor pol ure blodila po različnih ulicah, srce ji je utripalo kopnjenja po ljubljem možu, pol ure je minilo, ona pa ni našla za njim niti najmanjšega sledu.

Zdajci pa jo nagovori na oglu neke ulice moški, ki jo je že dalje časa opazoval.

Ta moški je bil visok in suh, rumenkasti obraz mu je obrobljala črna brada, ki mu je padala na prsi.

Oblečen je bil kakor Armencec, po obleki ga je človek lahko takoj spoznal, kajti preko kaftana je nosil plašč rdečkaste in modre barve, podloženega s krznom.

Armencec ni nosil pri sebi orožja, zdelo se je torej, da je miroljuben človek.

Po vsem sodeč bi moral biti to kakšen od armenških trgovcev, ki so se med sejnomo mudili po kupčijah v Nižnjem Novgorodu.

— Kaj vam je, lepo dete? vpraša Armencec Feodoro, ko je stopil čisto k njej in in jo pozdravil.

Že dalje časa vas gledam in naposled sem prišel do sklepa, da iščete nekaj, česar pa ne morete najti!

— Res je, kar prвите, na žalost, — odvrne mlada velika kneginja, ki je pri teh besedah povesila glavo s plavimi lasmi, — iščem, toda najti ne morem!

Ah, gospod, ko bi mi mogli povedati vsaj smer, kam naj krenem, bi vam bila vse življenje hvaležna.

— Kaj vendar iščete? — jo vpraša Armencec in jo vprašujoče pogleda.

— Iščem jezdeca, — mladega častnika, v uniformi, obšiti z zlatom, jezdeca, ki je sedel na krasnem in iskrem vrancu, — odvrne Feodora.

— Kaj neda, ruskega častnika? — vzklikne hitro Armencec. — Star je bil približno kakšni dvajset tri leta, največ bi jih mogel imeti dvajset sedem.

— Da, tako je, odvrne Feodora in žarek upanja ji prisveti v dušo, — ali ste ga morda videli, o, gospod, povejte mi kam je odjezdil, ali se je morda kje ustavil?

— Ali ni imel vranec na čelu bele lise? — je dalje izpraševal tujec s črno brado.

— Ne vem, — odgovori Feodora, — ne poznam konja tako točno, toda mogoče je, da je imel belo liso!

— Mladi častnik je izredno lep, kaj neda, črne lase ima?

— Vi ga poznate, vi ste ga videli? — vzklikne nedolžna deklica veselo. — O, prosim vas, — — —

Slovenskim izseljencem v Urugaju v premislek

Ob priliki pete obletnice ustanovitve društva "Ivan Cankar" v Montevideu naj mi bo dovoljeno, da izpregovorim, kot član tega društva, par besedi. Povedal ne bom nič novega. Samo ponovim to, kar sem med nami že večkrat povdarjal, namreč kako je življensko važno za našo naselbino, da smo vsi organizirani v enem društvu. Vsaki razredno zaveden delavec, kakor tudi sleherni napredni človek danes mora biti organiziran.

Že naravni instinkti in potrebe prvotnega človeka so ga silile, da se je družil z sebi enakimi proti naravnim silam prvotno in proti svojim sovražnikom pozneje. Človek je družabno bitje. Individualno, sam od sebe ne bi nihče živel niti 48 ur. Posebno danes v dobi izkoriščanja človeka po človeku, je predpogoj vsakemu napredku organizacija. Pa naj si bo človek v katerikoli organizaciji, vedno je bolje, kot nobeni ne pripadati.

To v splošno. Z ozirom na našo naselbino, ki je morda ena številno najšibkejših v Južni Ameriki, je neobhodno potrebno, da smo vsi člani našega edinega društva. Še posebno, ker med nami ni razrednih razlik: vsi si kruh služimo na pošten način, z delom.

Ni vzroka, da bi se ne mogli razumeti.

— Samo na nekatera vprašanja mi morate še odgovoriti, tedaj pa vam bom povedal, kar vem, — nadaljuje Armencec, gladil si je črno brado in zatislil oči, kakor da bi premišljeval.

— Oprostite mi gospodična, toda zdi se mi, da ste iz dobre hiše in radi tega se čudim, da se sami potikate po mestu!

— Ne izprašujte me in ne mislite ničesar slabega o meni, — odvrne mlada velika kneginja.

— Ah, ta mladi častnik je moj zaročenec.

Iščem ga z dušo, prekipevajočo hrepenenja, ravno radi tega sem tudi prišla v Nižnji Novgorod, tukaj pa ga ne morem najti.

Slučaj je hotel, da sem ga opazila na ulici in to baš v trenutku, ko je pod oknom mojega stanovanja rešil dvema otrokoma življenje.

— O, slišal sem že, o tem govori vse mesto, — nadaljuje črnobrađati, — kaj neda dva židovska otroka sta se igrala na ulici brez nadzorstva?

Feodora ni opazila, kako je bilo vse, kar je Armencec govoril, tako jasno in samo po sebi umevno, da bi bil vsakdo lahko to vedel.

Da je mladi častnik od dvajset treh do dvajset sedmih let, da sta se židovska otroka igrala brez nadzorstva v Nižnjem Novgorodu na ulici — k temu vsemu ni bila potrebna kdo ve kakšna domiselnost, to je lahko vsakdo vedel.

— In vendar se mi zdi čudno, gospodična, — oprostite mi, če vam bom povedal resnico, toda ne morem si kaj, da bi ne izrtekel svojih misli, — silno čudno se mi zdi, da sami blodite po ulicah.

Kaj porečejo vaši sorodniki in znanci?

— V Nižnjem Novgorodu nimam sorodnikov, niti znancev.

— Kako, mar ste prišli brez spremstva v to veleno mesto, kjer preži na vas nevarnost na vsakem koraku?

— Ne, prišla sem v spremstvu dveh prijateljev, ki mi hočeta pomagati, da bom našla svojega zaročenca.

— In vaša prijatelja sta vas pustila samo na ulico?

— Ni ju bilo doma, ko se je zgodilo, o čemer sem vam pripovedovala.

— Ah, onadva torej nista bila doma? — Popolnoma prav, sedaj pa bosta radi vas v silnih skrbeh.

Mislim, da bo najboljšje, da vas spremim domov, kajti ne verjanem, da bi našli sami pot do svojega stanovanja.

Ali ne stanujete v bližini sejma? Zdi se mi, da sem vas tam že nekolikokrat videl.

— Motite se, gospod, jaz stanujem v notranjosti

ČASOPISJE

“Ere Nuevelle” francoski list, piše, o jugoslovanski manjšini pod Italijo ter ugotavlja o velikih krivicah ki se ji godi pod fašističnim terorjem.

“Večernji česke Slovo” v Pragi piše o Slovencih iz Julijske Krajine, ki se od začetka afriške vojne še posebno preganjajo.

“Le Travail” v Ženevi kjer je sedež Društva narodov, prinaša iz Trsta vesti o nezaslišnem preganjanju slovenskega življa.

“Przegled Polsko - jugosłowianski” prinaša članek pod naslovom “Cieżka dola mniejszości jugosłowianskich we Włoszech”. Težka obsodba jugoslovanske manjšine pod Italijo, ter piše v članku da je brezdvoma ta manjšina najbolj zatirana v Evropi. Pisec članka je poljski duhovnik.

“Guistizia e libertá” glasilo italijanskih antifašistov v Franciji, piše, da četudi bi se Mussoliniju posrečilo podvreči Abesinijo, to ne bo rešilo Italijo gospodarskega poloma, da italijansko ljudstvo bo še le spoznalo posledice te militaristične aventure.

“Naši problemi” je manografični list akademikov iz Trsta, Gorice in Istre, v katerem pi-

šejo o Primorskem vprašanju ter bi želeli, da bi tudi v našem listu objavili njih izčrpne podatke, kar pa žalibog radi pomanjkanja prostora nam ni mogoče, da bi zelo radi, kar bi brez dvoma naše čitatelje zelo zanimalo.

“Ljudski glas”, glasilo delavnega ljudstva v Slovenji, piše na uvodnem mestu v članku “Kmet išče zaslužka”... “Le na pot, le na pot, kamorkoli!” Kakor je zapisal Ivan Cankar “Kadar odpre jetnik železna vrata — ali vpraša, kam da cesta drži? Le iz ječe, le iz trpljenja, pa kamorkoli! Šezdeset let življenja, šezdeset let trpljenja, vedno je polno... Kaj nam pomaga vse lepo govorjenje o naših bogatih naravnih zakladih, o lepih njivah in zelenih travnikih, o senčnih gozdovih in bistrih rekah, o premogu in svincu, če pa pri vsem tem desetisočji stradajo peščica magnatov ima pa samo to skrb, kje bodo varneje naložili nako-pičeni denar”.

Osebnost sovražstva, ki so bila med nami svoječasno, vsled pol. strasti umetničevsko zanesena, ne smejo nas obvladati. Strniti moramo vse naše sile in jih posvetiti za skupni blagor. Vsak naj stopi na svoje mesto, za katero je poklican. Dogodki se odigravajo s strašansko brzino in položaj je preresen, da bi mi naše skromne moči trčili, ali celo delili za nizkotne malenkosti. Te besede veljajo vsem, posebno tistim, ki na naše društvo gledajo od strani, ali celo od zgoraj. Priznati je treba, da teh poslednjih je zelo malo, vendar je naša vroča želja, da bi za skupno delovanje zainteresirali poslednjega rojaka. Morda smo tudi mi napram komu, kedaj storili krivico; priznamo v kolikor smo krivi in danes odkritosrčno in bratsko prožimo roko vsakemu, ki hoče za skupne koristi naše naselbine z nami sodelovati. V bogzna kakšne ogromne uspehe si ne delamo iluzij, vendar teh par sto Slovencev v Urugvaj bi lahko mnogo več imeli, ako bi bili vsi enotno združeni. In to na vseh poljih. Zato proč s pasivnostjo! Sodelujmo v društvu in bomo, kot ena družina.

J. C.

Ali si že pridobil novega naročnika za Slovenski tednik?

mesta, v hiši trgovca Pristova.

— Ah, v Pristovovi hiši! — vzklikne Armenec z glasom, kakor da bi mu bile vse hiše v Nižnjem Novgorodu dobro znane. — Gotovo vam je prav lepo v trgovčevi hiši!

In vam je bilo na tem, da bi mladega častnika, katerega iščete našli?

— Tisti, ki bi me pripeljal k njemu, lahko računa z mojo večno hvaležnostjo, — mu je zagotavljala Feodora.

— No, tedaj si bom jaz zaslužil to hvaležnost, kajti jaz vas bom odpeljal k njemu, — odvrne Armenec odločno. — Slučajno mi je namreč znano, kje se je častnik ustavil.

Zdi se mi, da vam še nisem povedal, da sem prišel tudi jaz s konji v Nižnji Novgorod, da pa sem svoje živali pustil v hlevu neke veilke gostilne.

V tem hlevu sem videl tudi vranca, ki ga jezdi oficir, sam poročnik pa stanuje v gostilni, sedaj je brez dvoma že doma, če se ne motim.

Feodora se je morala precej premagovati, da ni vzkliknila od navdušenja, ko je slišala te besede.

Torej le ni zastoj odhitela iz svojega stanovanja in blodila po novgorodskih ulicah.

— Slučaj ali pa previdnost božja sta mi hotela dobro, da sem naletela ravno na tega Armenca, ki mi je dal tako izvrstna poročila.

In že v naslednjem trenutku je mlada kneginja prišla Armenca za roko in mu dejala prisrčno:

— Ne izgublajte časa! Odpeljite me v tisto gostilno, — ali je zelo daleč?

— Ne ravno posebno, — hodila bi približno deset minut, če pa ste utrujeni, bom najel trojko?

— Ne, ne, ni treba, sedaj hodim lahko že čisto dobro, trojke vozijo tod silno počasi in prepričana sem, da bova prej peš prispela k svojemu cilju.

— Tedaj pojdite z menoj, — nadaljuje Armenec, — zakaj vam ne bi storil te male usluge?

Moj Bog, v tem velikem mestu, kjer smo vsi tuji, smo navezani drug na drugega.

— Ali ste prišli sem od daleč? — vpraša nenadoma Armenec.

— Iz Petrograda.

— Ne, jaz sem sirota!

— Gotovo imate tam starše!

— Čudim se, da vam je vaš varuh dovolil, da tako daleč odpotujete, ali pa nimate morda niti varuha?

— O, imam ga, — odgovori lepa velika kneginja, — moja varuh je ugleden in mogočen človek!

Armenec je nagrbnil čelo, da se mu je urezala globoka brazda pod nosom, prav tako, kakor da bi mu ne bilo prijetno slišati, da ima Feodora vplivnega in mogonega zaščitnika, toda kljub temu ni v tem trenutku slutil, da je Feodora mislila pri tem na carja in vladarja vseh Rusov.

— Toda moj varuh ne ve, kje se nahajam v tem trenutku, — nadaljuje Feodora, — gotovo se bo jezil radi tega mojega potovanja in minilo bo precej dolgo, da se bom zopet sprijaznila z njim.

Čimprej bom našla svojega ljubljence, tem prej se bom lahko pomirila s svojim varuhom.

Pri zagotavljanju Feodore da njen varuh ne ve, kje se sedaj nahaja se je Armenec obraz zopet zjasnil.

— Da, kako usoda čudno družiti ljudi, — je spregovoril Armenec po kratkem molku, medtem, ko sta venomer hodila naprej. — Vi ste mlada dama iz Petrograda, jaz pa, — jaz sem Armenec. Trгоvec sem in se imenujem Kalum.

Vsako leto prihajam med sejmom v Nižnji Novgorod, tukaj zberem svoj denar, ki ga imam pri trgovcih, prodam svoje blago, kupim drugo in naročujem za prihodnji sejem.

Tako se ponavlja leto za letom in človek postane pri tem star.

— Da, kdor je mlad in tako lep, kakor vi, gospodična —

— Ne govorite tako! — zaprosi Feodora, — Jaz tega ne trpim.

— Da ste lepi, veste tudi sami, — katera mlada deklica ne bi tega vedela, posebno pa takšna, ki ji zrealo ni tuje, — in gospodu zaročencu bi moral človek prav za prav zavidati — toda dovolite mi vprašanje, je li on prvi možki, kateremu ste dejali — ljubim te! —

— Po mojem mnenju, — odvrne tedaj Feodora, — more biti v življenju deklice samo en možki, kateremu bi mogla reči: ljubim te!

Samo enkrat bi lahko govorila resnico — drugič bi bila to že laž, ali pa samoobsodba, da se je zmotila.

— Tedaj se deklice mnogokrat prevarajo, — se zasmije Armenec, toda to ni bil vesel in nedolžen smeh, kakor bi ga človek v tem slučaju od starega moža pričakoval.

Armenec je čutil, da ta njegov smeh ni napravil na Feodoro ravno najboljšega vtisa, naenkrat je iztegnil roko, pokazal na precej visoko hišo in dejal:

— Prispela sva, nadejam se, da boste svojega prijatelja našli tukaj!

V naslednjem trenutku sta prispela do poslopja, to-

da Armenec ni vstopil pri glavnih vratih, zavil je krog stranskega poslopja in se približal stranskim vratom, ki so vodila, kakor se je zdelo, v ozadje poslopja.

— Kam me peljete? — vpraša Feodora, ko je držal Armenec že roko na kljuki.

— Kar sledite mi, — odvrne črnobradati Armenec, — najprej bom pogledal v hlev, če je poročnikov vranec doma.

Če je konj doma, tedaj je tudi gospod poročnik.

Te besede so navdale Feodoro z zaupanjem, brez bojazni je šla za človekom, ki jo je vodil po dvorišču in odprl nato neka druga vrata.

Tema je zazijala pred veliko kneginje.

— Ali je to hlev? — je vprašala.

Kot odgovor pa je dobila udarec, ki jo je podrl na tla.

Vrata so se zaprla za njo in Feodora je slišala, kako se je ključ obrnil v ključavnici.

Satanski smeh se je razlegal pred vrati.

Tedaj so se oglasili koraki Armenca, ki se je oddaljeval po tlaku dvorišča.

Nato pa je zavladala tišina.

29. POGlavJE.

Kalum, trgovec z dekleti

Feodora ni izgubila niti za trenutek zavesti, kljub ostudnemu in nepričakovanemu napadu, katerega žrtev je postala, kajti nesrečnica še ni slutila, kakšna usoda jo čaka.

Pomisli la ni na ničesar drugega, kakor da jo je najbrž dobil v roke kakšen lopov, ki ji bo ukradel denarnico.

Da pa ji namerava ta lopov vzeti še kaj drugega, na to se mlada deklica ni niti spomnila v svoji nedolžnosti.

Prepadi človeškega življenja so ji bili še neznani, Feodora ni vedela, da more biti človek tudi zločinec.

Mlada kneginja ni slutila, da so tudi med ljudmi bijene, da so možki, ki preže na nedolžnost in iščejo dobička pri prodaji žen in deklet.

Feodora se je zgrudila na tla, ko jo je Armenec pahnil v to temno stajo.

V naslednjem trenutku pa je vstala, planila k vratom, trkala s svojimi nežnimi rokami po njih in klicala z glasom, ki je drhtel od razburjenja:

— Odprite, — odprite, kaj delate?

Če hočete denarja, vzemite mi ga, toda odpeljite me k njemu, k Vladimirju Borotinu!

Toda odgovora ni dobila.

(Nadaljevanje)

SVOBODNA LJUBEZEN

"Slovenski služkinji" poklonil "Fenix"
iz Cordobe

Naj mi oprusti "Slovenska služkinja", da sem z odgovorom nekoliko zakasnel. Videl sem namreč, ko sem njeno poslanico prečital, v pratiki med drugimi svetniki tudi enega z rogami, ki je zaščitnik uradnega veselja. Meni pa je ravno prav prišlo, da sem si nabral potrebnih utisov o zaslužnjem zakonu in svobodni ljubezni.

Predpodoba današnjega srečnega zakona je mož godrnjavi lev in žena plaha golobica. Mož je absoluten gospodar vsega, torej tudi žene, ki je na milost in nemilost izročena možu in četudi bi jo pretepal, nima posvetna in niti cerkvena oblast pravice se utikavati v družinske razmere. Poznal sem celo moža, ki je svojo ženo iz ljubosumnosti zapiral, kot da bi bila žival.

Kako se izhaja v zakonu kar prašajte zakone domače ali tuje, stare ali mlade, vsi možje in še bolj žene tožijo, brez ozira na gospodarsko stanje, o neznosnem enoličnem in naveličanem zakonskem življenju. Ne zdaj, že davno sem se prepričal, da je današnja forma zakona v resnici le z medom namazan križ, ko se med poliže ostane samo še križ, kot stara obrabljen suknja, in po vsej pravici ga imenujemo jarem sv. Lukeža, ker v resnici v mnogih slučajih še bolj žuli kakor volovski.

Družina, kateri se danes toliko slave poje, je dandanes prva izkoriščevalna ustanova v kateri postane mož pravi egoist. In če upoštevamo družinsko vzgojo, ki je v mnogih slučajih odvisna od najbolj vraževernih in nazadnjaških mater ter higijena, ki vlada v mnogih družinah brez razlike stanov, je brezdvoma prva izgrešena ustanova družina, kjer imajo izvor vse duševne in telesne bolezni, ki je kriva mnogih moralnih in materjalnih zla posledice katere trpi današnja človeška družba.

O, kako lepo je vse narava ustvarila. Hudo ljudi je pa vse pokvaril. Uklenil je vse najlepše najplemenitejše človeško čustvo ljubezen, v meje nesrečne ekonomije, obdal ga z verskimi in socialnimi napačnimi predsodki, zakon je postal pravo ječo, življenje ki si ga je mogel zamisliti le človek z zlobno domišljijo

ter s zlobnimi naklepi.

Današnja dekleta, mesto, da bi jih vzgajali v lastni miselnosti ter jim dali vse pogoje gospodarskega obstanka kot moškemu, jih navdušujejo s srečno mislijo, da so možki na svetu zato, da denar služijo, ženske pa da ga zapravljajo in se kot take pripravljajo, da vjamejo moža, zato pa ni nič čudnega, da imamo danes toliko razočaranih žensk, ki bi se rade vrnile v življenje navadne služkinje, ker niso dobile v zakonu tistega kot so sanjale v mladosti. Iz tega izvirajo vse zakonske tragedije in ljubosumnost, ker nepisan zakon narave ne določa, da se mora ljubiti ravno enega ali eno do smrti.

Moški imajo v ljubezni toliko svobode, da lahko prebirajo, samo ženske tega ne smejo, ker ji to brani mož in verski in socialni predsodki, vendar lepe moške vse rade vidijo in še rajši z njimi kramljajo. O koliko lepših in nardarnejših otrok bi bilo na svetu, če bi žena svobodno ljubila.

Žena se mora gospodarsko osvoboditi, ustanoviti si mora lastno miselnost, lastno osebnost, brez ženske samostojnosti ni govora o svobodni ljubezni. Seveda govoriti današnji ženski, ki je zabubana v verske in socialne predsodke, o svobodni ljubezni po vzorec Ane Kolontaj, je isto kot bi ji rekel naj se razgali in naj gre na ulico vendar je omenjena ženska tip bodoče družbe v kateri je rešitev.

Splošno mnenje, posebno vernih ljudi je, da je žena duševno in telesno šibkejša od moškega, spada v žalostno poglavje zgodovine žene. Biološke razlike ne smejo biti povod, da se jo zoperstavlja, ker v praksi se je izkazalo, da je žena za mnoge poklice, če že ne bolj, pa vsaj toliko sposobna kot možki.

Osamosvojitve žene ne pomeni nadomestitev poklica moškega, ne pomeni izdati ali izgubiti svoje ženstvo, ker to je neločljivo žensko naravo sad anatomične in fiziološke normalnosti. Osamosvojitve žene pomeni razbiti lastno suženjstvo in zavedati se svoje filozofične pravice postati mati in se naučiti ceniti materinstvo ne kot kazen za greh in dolžnost zakona, temveč kot svojo naravno misijo.

Kaj bi ne bilo lepše življenje, posebno za ženske, takrat ko bosta v hiši mesto leva in golobice, mož in žena enakovredna tovariša,

na delu, na ulici, na veselici in kjerkoli se bosta spoznala ter presunila z očmi ali zaljubila kot pravijo ljudje, in ko bosta začutila, da jima šumi kri po žilah, ne bo drugih zaprek kot zamenjati zdravniška spričevala in ne bo treba vprašati po preteklosti. Stopila bosta pred župana kjer ne bo treba izreči tistega usodnega "da", ki se ga mnogi kesajo, ne bo ji dal on njegovega imena in časti, ne eksistence, čemu in komu? Koliko je danes na svetu zakonskih otrok, ki ne nosijo imena svojih pravih očetov. Živela bosta kot dva ptička v medsebojnem sporazumevanju kjer ne bo podložnosti. Hodila bosta na delo ter komaj čakala kdaj se zvečer snideta ko se bosta zavedala, da sta ustvarjena eden za drugega. Imela bosta otroke kadar in kolikor jih bo ona hotela ter živela v polni meri življenje, ki ga v izobilju nudi narava. In ko bi se naveličala takega življenja, kar je popolnoma naravna posledica časa, bi se razšla in si poiskala drugega znanja ali pa živela skupaj do smrti.

Otroke, kar bi jih ne mogla sama vzdrževati, bi jih oddala državnim zavodom, ker takrat bi ne bili mi kot dandanes radi države temveč bi bila država radi nas. Držav bi ne vzgajala otroke v mračnjaških nazorih in jih zdravila s čarovnijami kot se dandanes dogaja po pre mnogih domovih, temveč jih bo vzgajala v svobodnem duhu, in jih bo vodila k lepemu naravnemu življenju in brez dvoma bodo več sreče vživali, tudi če ne bodo svojih očetov nikoli poznali.

Sicer porečejo moji možki tovariši, da sem največji bedak, ker pišem proti svojemu spolu, ker v resnici ni v interesu možkih, da se ženske osamosvojijo in svobodno ljubijo. Da pohujšujem žene bodo rekli, ker samostojna žena postane nezvesta, ker možki smo prevzeti avtoritetnega duha, zato še vedno raje vidimo zaslužnjeno žensko bitje, ker ko bi se osvobodilo in osamosvojilo, bi prav res postali možki njeni psički in telesno slabejši in grši bi jih še kupovati ne mogli, kar bi bilo iz zdravstvenega in biološkega ozira v veliko dobroto človeštva iz enostavnega razloga ker svobodne bi izbirale same lepe može in je naravno da bi rodile same lepe otroke! Otroke svobode in sreče.

HOTEL in RESTAVRANT

"PACIFICO"

Calle CHARCAS 767 — BUENOS AIRES
U. T. 44 (Juncal) 5406.

Domača kuhinja: štruklji in kranjske klobase. Slovensko služabništvo.

Lastnik:

Anton Bojanović

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni.
Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

ROJAKI

Poslužujte se vedno in povsod podjetij in tvrdk, ki oglašujejo v Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše glasilo boste sigurno dobro in točno postreženi.

S tem koristite samim sebi in listu obenem.

Quilmes Cristal Quilmes Bock

elaboradas con las mejores materias primas: lupulo fino y pura malta argentina
botellas de Un litro
especial para familias.

PRIMORSKE VESTI

SAMOMOR SLOVENSKEGA VOJAKA V ABESINIJI

Pred dnevi je "Slovenec" poročal, da je slovenski vojak France Grohar padel na abesinskem bojišču za "slavo in veličino Italije". Usoda tega vojaka pa je še bolj žalostna. Doma je iz Porezna, njegovi starši živijo na Koroškem, on sam je bil zaposlen na Jesenicah. Še preden je izbruhnila vojna z Abesinijo, je šel služiti vojake v Italijo, ker ga vežejo materialne vezi na rojstni kraj. Še preden pa je odslužil rok, je moral v Abesinijo. Grozote vojne, ki jih je tam videl in doživel, so ga spravile v obup, tako da je prostovoljno končal svoje mlado življenje.

DOLGA VRSTA KAZNI ZARADI TIHOTAPSTVA

Pred goriškim sodiščem je bilo 31. jan. t.l. veliko število obsodb zaradi tihotapstva na meji, ki se je v zadnjem času še bolj razširilo zaradi sankcij. Na 2346 lir denarne kazni, 3 mesece in 6 dni zapora so bili obsojeni Štraus Julija, Klavničar Izidor, Jakob Razpet, ker so tihotapili moko, sladkor in kavo ter zaradi prekoračenja meje brez potnega lista. Na 1.200 lir denarne kazni je bil obsojen Julij Magajna star 35 let iz Cerknega zaradi tobaka.

15 dni zapora in 100 lir denarne kazni je dobil Jakob Medvedič, star 47 let, za cikorijo.

Na 3 mesece in 2250 lir denarne kazni sta bili obsojeni Jereb Viktorija, stara 20 let in Jereb Katarina, stara 40 let iz Planine. Tihotapili sta jestivine.

350 lir denarne kazni je dobil Josip Volk, star 60 let, iz Vipave za tobak. Na 350 lir denarne kazni je bila obsojena Nusdorfer Bizjak Alojzija, stara 44 let, iz Branice, zaradi cigarete. 507 lir kazni je dobila Marija Kogoj iz Sred. Kanomlje, ker je tihotapila žito. Plesničar Štefanija, stara 35 let, iz Predgriž pri Črnem vrhu, je dobila 3 mesece zapora in 2.250 lir den. kazni, ker je naganjala sina k tihotapstvu.

GORIŠKI PREFEKT HOČE IMETI V OBČINSKIH SOSVETIH TUDI JUGOSLOVANE

Ljubljana, februarja. — Te dni je goriški prefekt v smislu občinskega zakona, ki je bil v končni obliki objavljen s kraljevim ukazom od 3. marca 1934. odredil, da naj se vsaj v večjih občinah goriške pokrajine imenujejo tako zvalni občinski sosveti. Do sem bi bilo vse v redu. Čudno bi bilo na tem le to, da se šele sedaj ti sosveti imenujejo... Kar pa nas je presene-

tilo, je bil članek, ki ga je ob tej priliki objavilo glavno fašistično glasilo za Julijsko Krajino "Popolo di Trieste" od 30. januarja t.l. Med drugim je v tem članku, ki je bil natisnjen celo v kurzivnem tisku, poudarjal, da bo "tako tudi drogorodni element, ki je pri zadnjih režimskih manifestacijah pokazal pravo razumevanje in odkrit pristanek, imel priliko, da bo pošteno sodeloval pri upravi javne stvari, v skupno korist, in se ne bo odtegoval od delovanja in življenja države in krajevnih institucij".

Iz tega bi človek predvsem sklepal, kakor da bi se bil naš človek odtegnil in odtegoval vsemu javnemu delovanju, dočim je bilo, kakor smo tu v daljšem članku v božični številki našega lista dokumentarno dokazali, baš nasprotno. Fašistični režim je z močjo novih zakonov, s silo in zvijačo polagano docela izključil našega človeka od sodelovanja pri občinski in pokrajinski upravi in celo od zastopstva v parlamentu. Ravno upravo slovanskih občin so poverili brezvestnim plačanim italijanskim podeštatam, ki so po svoji ljubi volji brez nadzorstva občinskih davkoplačevalcev razsipali z občinskim denarjem in vse občine zadolžili za težke milijone. Zaman so že tedaj naša glasila v Julijski Krajini pokazala na nevarnost takega početja in zahtevala sodelovanja domačega prebivalstva pri upravi javnega imetja.

Sedaj pa kar naenkrat tak glas od strani lista, ki je poznal doslej samo sovraštvo in gnev proti vsemu, kar je bilo slovensko, ki skozi več let skuša sebe in svoje čitatelje prepričati, da "drugorodcev" v Julijski Krajini sploh ni več, odnosno, ako so sploh kdaj bili, da so se že popolnoma poitalijančili. Sedaj pa jih je kar naenkrat zopet odkril, jih kliče na pomoč in jim celo priznava najiskrenejšo lojalnost.

Kaj se je pa zgodilo, da je glavno fašistič-

no glasilo preko noči izpremenilo svoje mnenje? Ali so se morda izpremenili naši bratje in sestre? Ali so res vsi kar naenkrat postali tako vneti in odkritosrčni pristaši fašističnega režima, da so vredni sodelovati z italijanskim podeštatam pri občinski upravi? Ne, nič takšnega se ni zgodilo. V daljni Afriki se bje boj, ki ne obeta dobrega konca za Italijo; nad sredozemskim morjem pa se zbirajo oblaki, ki utegnejo biti usodni za fašizem in njegove pristaše. V takih časih je dobro zavarovati si hrbet. Ker se obeta dan obračuna, jer primereno, da se odvali sokrivda pri zadolžitvi občin in pri zapravljanju občinskega denarja na domačine, Slovence in Hrvate, to tembolj, ker utegne že bližja bodočnost napriti občinam še neslutena bremena.

Sicer pa tudi od tega poziva fašističnega glasila ne bo posebnega kruha. Kajti ti sosveti nimajo prav nobene pravice. Smejo namreč samo izražati svoje mnenje o zadevah, o katerih bi jih utegnili vprašati za svet podeštat. Bili bi tedaj samo neki slamnati možje, ki bi pač nosili soodgovornost, a ne bi imeli nobene besede pri upravi. Toda ne glede na to, ni jasno, kdo od domačinov utegne priti v tak svet, kajti člane imenuje pokrajinski prefekt iz ternov, ki jih predlagajo krajevne sindikalne organizacije, te pa so izključno v fašističnih rokah.

Prepričani smo, da bi vsi naši ljudje najrajši odklonili vsako sodelovanje in s tem tudi vsako soodgovornost za sedanjo občinsko upravo, vem pa tudi, da se bdo težko temu odrekli, ako jih bo prefekt za to pozval. Saj vedo ti naši ljudje, ki bodo morali tudi to breme prevzeti nase, da ga ne bodo dolgo nosili in da kmalu pride čas, ko se bodo lahko ugotovili pravi krivci, ki ne bodo smeli zbežati zasluženi kazni.

Dr. J. HANN

ŽENSKÉ BOLEZNI — MATERNICA — JAJČNIK — PREZGODNJA ALI ZAKASNJENA PERIODA — BELI TOK — NOTRANJE BOLEZNI ŽELODEC IN DROBOVJE — GONOREJA, MEHUR, OBISTI — ULTRAVIOLETNI ŽARKI

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601 —

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Sprejema od 3—8 zveer — NIZKE CENE — Plačevanje na obroke.

Fotografija "LA MODERNA"

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 Bs. Aires

Ako želite katerega poklicati iz domovine, ali bodisi v kakoršnikoli zadevi, obrnite se po nasvet na naš

INFORMACIJSKI URAD

kjer boste dobili brezplačna navodila, kako Vam je ravnati, da prihranite na času in na denarju.

Piše Zadr.

GOSPODARSTVO

Kakor smo našim čitateljem svoječasno obljubili, prinašamo danes nekaj iz Ruskega kmetijskega združenstva, kar bo brezdvomno zanimalo prijatelje gospodarstva ter jim odprlo pogled v gospodarstvo edine kmetijske države, kar želimo, da bi se tudi posnemalo. 17. Februarja 1935. je ruska vlada izdala nov zakon, kateri dotedanji kolektivizem nekoliko preureja in uvaja novo združenstvo (artjel-zadruga) v kateri se kmetje ene vasi združijo v artjel, da s skupnimi močmi in organiziranim delom zgrade kolektivno gospodarstvo po načrtu, ki naj poveča donosnost dela. Ta zakon odstrani vse zemljiške meje, v kolikor so morda do sedaj obstojale, ker so posamezniki obdelovali prej odmirjene deleže. Zato bo sedanja zadruga ena sama skupna gospodarska posest (skupnost). Zemlja ostane vedno državna last in se zadrugi odstopa v večno uporablanje. Izjema je le, da vsak kmetijski dvorec dobi za svojo prav zasebno uporabo, kos zemlje v bližini dvorca v izmiri do četrte hektara (različno po razmirah). Ta zemlja služi za vrt, sadovnjak in ostale hišne potrebe. Ostala zemlja pa se razdeli na razne kulturne vrste, kjer se obdeluje skupno po oddelkih ki so za vsako kulturno vrsto določeni in kateri sestavljajo članstvo zadruga, v katere korist se zemlja obdeluje. Razen omenjenega koščka zemlje, dobi vsak kmetijski dvorec za zasebno gospodarstvo in kot zasebno last (spet razmeram primerno) do deset krav, par telet, tri do štiri svinje z mladiči, sto do stopedeset ovac in koz, dvajset panjev čebel, deset konj, pet kamel in kolikor hoče perutnine in domačih zajcev. Kar je več živali se vzrejajo skupno na zemljiščih zadruga za skupnost. Delovna živina, stroji, orodje, krma in gospodarska poslopja so državna last, ostala živina (razen navedenega izvzetka se redi skupno za vse zadrugarje. Nepodržavljene so tudi: stanovanjska hiša prej navedena odkazana zemlja in za zasebno uporabo dovoljene živali z hlevom in pripadajočim orodjem.

Skupna zemlja se ne sme prodajati in ne kupovati ali oddajati v zakup. Zmanjšanje skupne zemlje ni dovoljeno, pač pa povečanje in to lahko na škodo še nezasedene državnine ali privatne zemlje. Na skupni zemlji se gospodari določeno po državnem načrtu, ki stremi za tem, da se zemlja čim smotrnejše ter najboljše uporablja in iskoristi, da se

poboljša, da se stroji čim najbolj ekonomično uporabljajo, da se dvigne živinoreja i. t. d. da se izobrazijo čim najbolj delavstvo, da se povzdigne sadjarstvo ter da se sploh dvigne kulturna višina ruske vasi (sela).

Vsi člani zadruga opravljajo dela po tem načrtu, in odločijo na občnem zboru, koliko raznih pridelkov bodo prodali državi in koliko v svobodni trgovini. (torej imajo tudi svobodno trgovino). Ostali del pridelka in živinoreje se razdeli med zadrugnike, po številu delavnih dni, ki so jih med letom napravili. Z iskupljenim denarjem zadruga poravnava, davek in upravne stroške, odplačuje posojila (ki jih je prejela od države) ter zbira sklad za onemogle starije. Ostanek pa se spet razdeli med člane, kakor že rečeno. Člani lahko dobe med letom predujme v živilih ako jih potrebujejo. Za pridne delavce so uvedli primerne nagrade, za lene in potepuhe pa kazni. Dela se vedno le v akordu. Če se odmirjeno delo prej konča, prej se lahko počiva, čita ali igra športne igre.

Zadruga in vse delo vodi in nadzira uprava zadruga; to je pet do devet oseb, ki so jih člani izvolili iz med sebe. Najvišji organ je občni zbor, ki se mora vršiti vsakih štirinajst dni. Pritožbe se naslovijo lahko na nadzorništvo, občni zbor ali na sovjetsko oblast. Državna oblast skrbi potom večjih gospodarskih strokovnjakov, da se dela vse po načrtu in da se čita v zadrugah dovolj gospodarskih knjig in člankov.

Na ta način je sovjetska vlada napravila iz večjega števila malih nesposobnih ruskih mušikov, z pomočjo gospodarskih strokovnjakov veleobrat, ki dela z velikimi dobički in uspehi, ravno tako akor vsi ostali industrijski veleobrat, kar se bo pa še neprimerno povečalo, ko se bodo zadrugarji tako izvežbali, kakor je sovjetska vlada določila, ki ne gleda na stroške in izdatke, samo da doseže postavljeni cilj: izboljšanje življenja ruskega kmeta z najmanjšim

MEDICINA NEWS

Oddelek za venerične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, jajčnik, čiščenje itd., izpušaji, lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Načelnica tega odelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Es. Airesu, specialistka v ženskih in otroških boleznih, z mnogoletno prakso, ki govori slovanske jezike.

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek žarki X. Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rudača itd.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnika specialista računamo \$ 3.—.

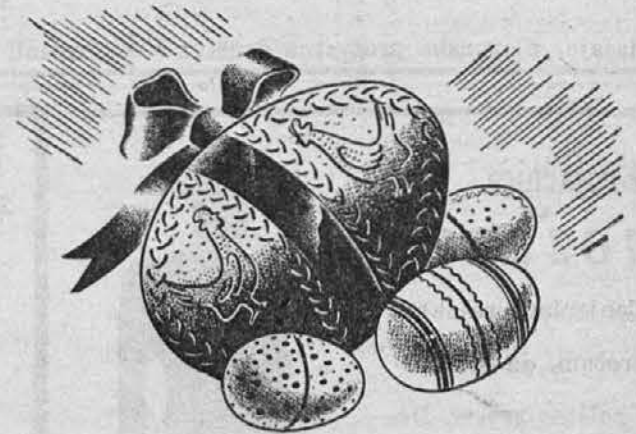
Brezplačen pregled za venerične bolezni.

DAJEMO ZDRAVNISKA NAVODILA TUDI TISTIM, KI ŽIVIJO NA DEZELI.

Ordiniramo od —12 od 15—21. Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

Srečne velikonočne praznike

napravite vaši družini

Pošljite jim denar potom naše banke

V katerem koli kraju Jugoslavije in Italije Vaši dragi lahko dvignejo nakazan znesek potom naših poštinih pošiljk. Označena svota bo izročena naslovniku v gotovem denarju brez vsakega odbitka, a Vam pošljemo povratno potrdilo s označenim dnevom plačila.

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Banke Boston Vam je na razpolago. Obiščite nas od 9 do 18 ure. (Ob sobotah od 8,30 do 11). Naši uradniki Jugoslovani bodo Vam radi na uslugo ter vam bodo nudili najpotrebnejše informacije.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYRREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) — Córdoba 1223 (Rosario)

Poverjenje — Zaupnost — Sigurnost — Brzina

trudom.

Taka zadruga, ali bolje rečeno obrat, ni več odvisen od delavnega trga, ker lahko vse sam izvrši, z svojimi člani-zadrugarji. Tudi ni odvisen od zunanje trgovine, ker skoro vse sam pridelava in za industrijske izdelke spet skrbi država z drugimi zadrugami, ki jih ima na približno enake načine organizirane. Na te se bomo o priliki še obrnili.

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

Krojačnica

MOZETIČ

Genjenim rojakom sporočam, da sem dobil poletne vzorce. Delo prvovrstno, cene zmerne, blago trpežno.

Se priporoča

Sebastijan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025

BUENOS AIRES
(PATERNAL)

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR

2261 — AV. SAN MARTIN — 2261

Pregled brezplačno

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob

KLEPARSKA DELAVNICA

Napeljava vode, elektrike in gasa. (plomerija, cinguerija, calefacción, electricidad, hojalatería mecánica).

IVAN KOŠUTA in DRUG

Se priporoča

Cucha Cucha 2601 U. T. 59 - 2561
Buenos Aires

Obiščite krojačnico

"LA CONFIANZA"

ki Vam nudi na izbero najboljša angleška in nacionalna sukna.

Delo prvovrstno. — Cene ekonomične.

Priporoča se

ANTON KLING

Rosetti 1527 — Bs. Aires

VELIKA KLINIKA

"CONSTITUCION"

Zastopana po profesorjih specializiranih v najznamenitejših zdraviliških v Evropi nastavljenih nalašč za zdravljenje slovenske kolektivitete.

Moderne razkuževalnice veneričnih bolezni BLENORAGIA zastarela in kronična, naglo in garantirano ozdravljenje.

SIFILIS v vseh svojih stopnjah, moder-
no zdravljenje.

ENFER-KRI IN KOŽA; — izpahljaji,
Eczeme, izpadanje las.

SPOLNA SIBKOST (impotencia).

SRCE, pljuča, kašelj, naglo hujšanje.

ZELODEC težko prebavljanje, črevesje.

GRLO, nos, ušesa, žarki X, diatermia.

REVMATIZEM, Hemoroides, nervoznost.

Rezervirani konsultoriji za ženske, nered-
no perilo, nosečnost in porodi.

Preiščite se potem naših zdravnikov, da
boste doznali njih sposobnost in njih
zdravljenje z garancijo za Vaše hitro
ozdravljenje.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 40.—
tedensko \$ 5.—

PREGLED IN ANALIZE
BREZPLAČNO

Od 9 do 12; ob nedeljah
in praznikih od 19—12.

BDO DE IRIGOYEN 1548 PLAZA
CONSTITUCION

DR. S. SCHAVALZON

Vodja klinike v bolnišnici Muniz

VENERIČNE BOLEZNI
NOTRANJE BOLEZNI

GOSPE: Rezervirani prostori.
OCI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 1416

Sprejema od 8 do 10 14 do 16 in 19 do 21.
Ob nedelja od 8 do 9.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL.

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije · Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

SPOLNE (606 - 914)

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija-
listi za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

ELENORAGIA in njene posledice

SIFILIS — Kri, živčne bolezni, Srce, Pljuča in Notranje bolezni na splošne

Najstarejši zavod katerega vodi njegov lastnik

DR. D. STIGOL

Sprejema od 9 do 12 in od 15 do 21